

LITTEKENBREUK / HERNIA CICATRICALIS

INFORMATIE EN BEHANDELINGSOPTIES

Littekenbreuken kunnen voorkomen in de buurt van of langs chirurgische littekens op de buik. Hoewel ze meestal geen ernstige problemen veroorzaken, kunnen ze onaangenaam zijn. De behandelingsopties voor littekenbreuk zijn open chirurgie of laparoscopische chirurgie (kijkoperatie).

Littekenbreuken kunnen maanden of jaren na een buikoperatie optreden. Meestal zie je in het begin alleen een kleine bult of zwelling in de buurt van de plaats van het litteken. De bult verschijnt wanneer je hoest of belast, en gaat dan weer weg. Na verloop van tijd kan het echter groter worden en pijn gaan doen.

De meeste littekenbreuken veroorzaken geen ernstige problemen. In zeldzame gevallen kunnen delen van de darm bekneld raken in de opening van de hernia, de doorgang van ontlasting blokkeren (obstructie) of de bloedtoevoer afsnijden (strangulatie). Grote littekenbreuken kunnen het u ook moeilijk maken om normaal te ademen of te bewegen.

Hoe ontstaan littekenbreuken?

De meeste chirurgische wonden genezen goed, waardoor de buikwand net zo sterk blijft als vóór de operatie. Maar als de snede die in de buikwand is gemaakt niet strak genoeg weer in elkaar groeit, kan de buikwand in dat gebied verzwakt zijn. Als het littekengebied de druk in de buik niet langer kan weerstaan, kunnen weefsel of delen van organen door de opening uitpuilen.

Het risico op littekenbreuken wordt beïnvloed door de volgende factoren:

- Het type litteken en de gebruikte hechttechniek: De meeste littekenbreuken treden op na een open buikoperatie, waarbij een grote incisie (snede) is gemaakt over het midden van de buik;
- Oudere leeftijd, andere ziekten en problemen met wondgenezing: deze kunnen ook het risico verhogen;
- Overgewicht hebben: Mensen met overgewicht hebben ook meer kans op littekenbreuken omdat de druk en spanning op het littekenweefsel groter is;
- Afhankelijk van wat voor soort operatie is uitgevoerd, ontwikkelen ongeveer 5 tot 15 van de 100 mensen een littekenbreuk na een buikoperatie. De meeste littekenbreuken treden op in het eerste jaar na de operatie.

Wat kun je doen om ze te voorkomen?

Om het risico op littekenbreuken te verminderen, wordt mensen geadviseerd om het volgende te doen:

- Vermijd de eerste maanden na de operatie uw buikspieren te veel te belasten. Maar er is heel weinig onderzoek gedaan naar welke soorten spanningen potentieel schadelijk zijn en welke niet;
- Verlies gewicht. De druk in de buik neemt daardoor af;
- Wonden kunnen beter genezen bij mensen die niet roken en die medische aandoeningen zoals diabetes goed behandelen, dus dit verlaagt ook het risico op littekenbreuken;

Sommige mensen die een zware buikoperatie of een littekenbreuk ondergaan, dragen daarna een tijdje een speciale buikriem (korset) om hun buikwand te ondersteunen. Maar het is niet duidelijk of buikgordels daadwerkelijk helpen om incisie-hernia's te voorkomen.

Mensen met een hoger risico op littekenbreuken kunnen als preventieve maatregel een synthetische mesh in hun buik laten aanbrengen tijdens een buikoperatie. Het gaas versterkt de buikwand en kan het risico op littekenbreuk sterk verminderen. Maar het kan ook problemen veroorzaken zoals chronische pijn en infectie.

LITTEKENBREUK / HERNIA CICATRICALIS

INFORMATIE EN BEHANDELINGSOPTIES

Wat zijn de behandelingsopties voor incisie hernia?

De opening van de hernia is dichtgenaaid en meestal bedekt met een synthetisch gaas (mesh). Dit helpt de buikwand te versterken. Het risico op een nieuwe littekenbreuk is veel groter als er geen mesh wordt gebruikt.

De operatie kan op de volgende manieren worden uitgevoerd:

- Open operatie: de buik wordt opengesneden, de opening van de hernia wordt van buitenaf gesloten en er wordt een gaas op geplaatst om het te versterken.
- Laparoscopische (minimaal invasieve of sleutelgat) operatie: de arts brengt chirurgische instrumenten en een fijne buis met een camera eraan (een laparoscoop) in door verschillende kleine sneden. De sneden zijn ongeveer 5 tot 10 mm lang. Het gaas wordt van binnenuit aan de buikwand bevestigd.

Als binnen de eerste paar weken na een buikoperatie een littekenbreuk optreedt, wordt de hernia niet direct hersteld. Dit geeft de buikwand de tijd om te herstellen. Littekenbreuken worden over het algemeen pas enkele maanden na de operatie die tot de operatie heeft geleid, hersteld.

Is open chirurgie of laparoscopische chirurgie beter?

Deze twee benaderingen zijn even geschikt om de buikwand te stabiliseren. Er is ook geen verschil tussen hen wat betreft het risico op herhaling van een littekenbreuk, zolang er synthetische mesh wordt gebruikt.

Welke risico's zijn verbonden aan een operatie?

Chirurgie kan leiden tot verwondingen in de buikholt. De wond kan ook de eerste dagen na de operatie geïnfecteerd raken. Ongeveer 15 op de 100 mensen ervaren pijn na een operatie, maar deze verdwijnt vaak na een paar dagen of weken. In sommige gevallen wordt de pijn echter permanent. Mogelijke oorzaken van pijn zijn beschadigde zenuwen, littekenweefsel dat aan elkaar plakt of dat de mesh te strak zit. Soms hoopt zich na de operatie vocht op rond de mesh. Mogelijk moet de vloeistof worden verwijderd met een holle naald (punctie-aspiratie).

Ongeveer 5 op de 100 mensen ontwikkelen een nieuwe littekenbreuk na een operatie om een hernia te herstellen. Mensen die een kijkoperatie hebben ondergaan, wordt aangeraden de eerste zes weken na de operatie niet te tillen en geen zware voorwerpen te dragen. Degenen die een open operatie hebben ondergaan, moeten dit de eerste drie maanden niet doen omdat het litteken groter is.

Moeten littekenbreuk altijd worden geopereerd?

Als littekenbreuken geen problemen veroorzaken en er is een laag risico op complicaties, is een operatie niet altijd nodig. Maar dit type hernia wordt in de loop van de tijd vaak groter en er is een klein risico dat een deel van de darm bekneld raakt. Er is momenteel niet genoeg goed onderzoek om te kunnen zeggen wat de voor- en nadelen zijn van het niet hebben van een operatie.

Bij de beslissing om al dan niet geopereerd te worden, spelen ook de leeftijd van de patiënt en andere medische aandoeningen een rol. U kunt de voor- en nadelen van een operatie met een arts bespreken.

Wanneer zijn littekenbreuken moeilijker te behandelen?

Omdat grote littekenbreuken vaak erg onaangenaam zijn, willen veel mensen die ze hebben een behandeling ondergaan. Maar grote hernia's zijn veel moeilijker te opereren dan kleine hernia's. Veel mensen met grote littekenbreuken hebben veel overgewicht, hebben zwakke buikspieren en hebben ook andere medische aandoeningen. Dit verhoogt het risico op complicaties na een operatie. Het meest geschikte type operatie hangt dan af van een reeks individuele factoren.

Vragen
